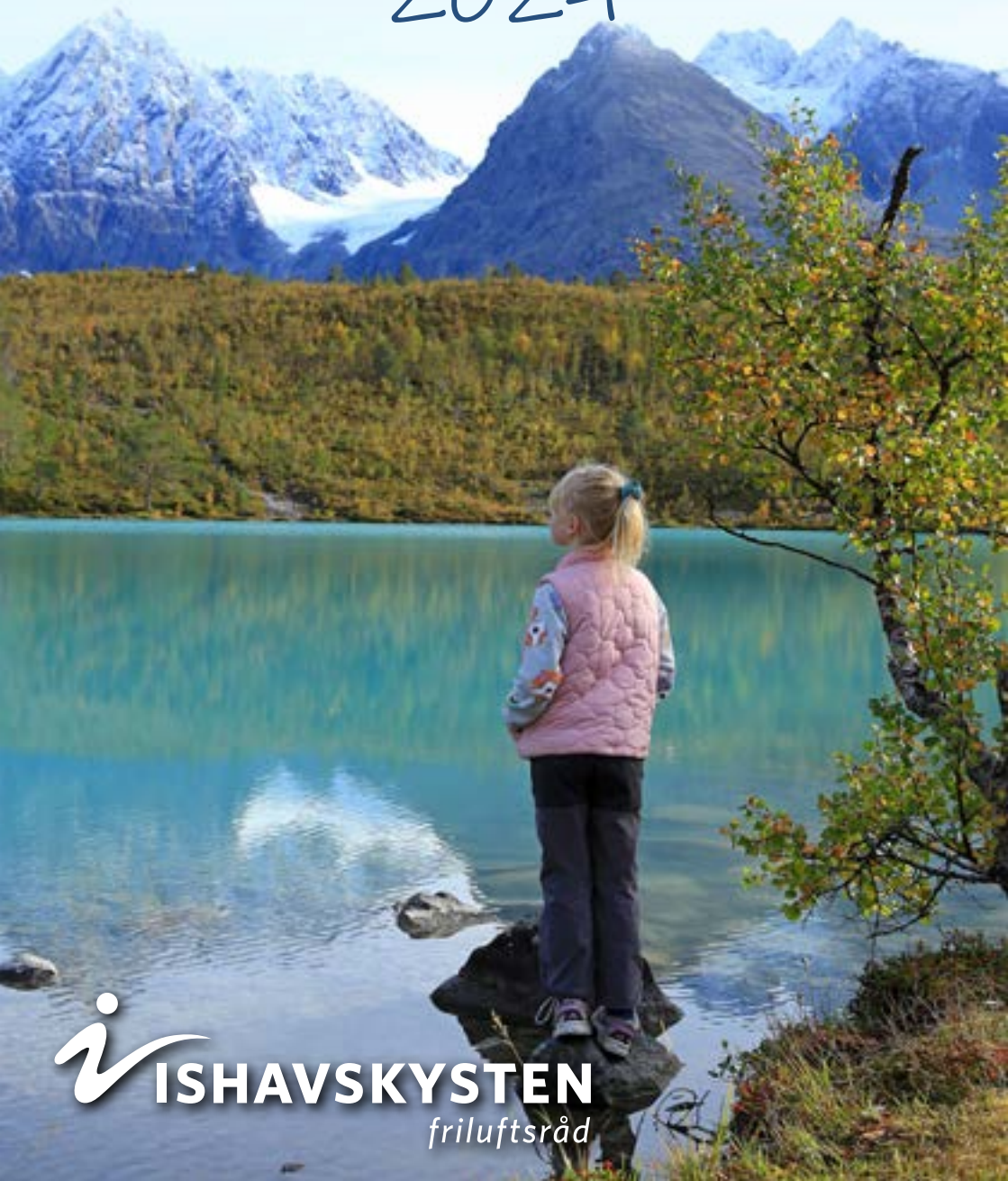


HANDLINGSPLAN 2024



- ditt friluftsråd



Ishavskysten friluftsråd jobber interkommunalt for å skape hverdagsfriluftsliv i våre medlemskommuner Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø. Vi er et kompetansesenter for friluftsliv i regionen og ivaretar friluftsoppgaver i kommunene. Vår målsetning er at friluftsliv skal være en naturlig del av hverdagen for alle innbyggerne – uavhengig av alder, kjønn, nasjonalitet eller funksjonsnivå.

Ishavskysten friluftsråd arbeider spesielt med:

- Læring i friluft
- Friluftsskoler
- Tilrettelegging i friluftslivsområder
- Friluftslivets ferdsselsårer
- Tilgjengelighet for funksjonsvarierte i friluftsområder
- Kartlegging og verdsetting av friluftsområder
- Lavterskel aktivitetstilbud til barn og unge, funksjonsvarierte, eldre og nye landsmenn
- Statlig sikring av friluftsområder
- Informasjonsarbeid om friluftsliv

Medlemskommunene betaler årlig medlemskontigent 16,-/innbygger + grunnsum 40 000,-. Vi får årlig administrasjonsstøtte fra Friluftsrådernes landsforbund og Troms og Finnmark fylkeskommune. Resterende er prosjektmidler. Takk til alle som støtter vårt arbeid for mer og bedre hverdagsfriluftsliv!

Læring i friluft

Læring i friluft er friluftsrådernes og Friluftsrådernes Landsforbunds felles tiltak for å bidra til mer og bedre uteaktivitet i barnehage, grunnskole og SFO med utgangspunkt i vår friluftskompetanse. Vi mener at Læring i friluft bidrar til en aktiv prosess der barn og unge lærer om virkeligheten i virkeligheten samtidig som de sosiale relasjonene mellom barn og mellom barn og voksne bedres. Barna blir mer fysisk aktive, de har større naturkontakt og får en større forståelse av samspillet mellom natur og menneske.



Ishavskysten friluftsråd har siden 2018 drevet skolenettverket Læring i friluft. Responsen fra de 31 skolene som er med er svært god, og vi vil fortsette prosjektet med høyt trykk også i 2024.

I 2024 fortsetter vi med den nye nasjonale satsingen Læring i friluft for alle. Det er en videreutvikling av Læring i friluft med hovedformål å bidra til mer praktisk og variert undervisning i grunnskolen og mer læring i friluft. Alle lærerne på de 16 deltakende skolene er inkludert i arbeidet med å gjøre skolen til en skole som satser mer på å ta undervisningen med ut.

I tillegg vil vi fortsette med å ha nettverkssamlinger og kurs for alle skolene som er med i skolenettverket Læring i friluft, slik vi har gjort siden 2018. Det er et mål å få med flere skoler fra Tromsø kommune, og spesielt ungdomsskoler.



Friluftsrådet skal i 2024:

- Lede skolenettverket Læring i friluft for 30 skoler og delta i den nasjonale satsingen Læring i friluft for alle med 16 skoler
- LIF for alle (16 skoler): Utvikle og gjennomføre nytt kompetansekurs for lærere (Læring i friluft for alle) og gi skolene tettere oppfølging rettet mot integrering av LIF på skolen og i arbeidet med en helhetlig plan for LIF, utvikle nye undervisningsopplegg og legge disse på www.stedsbasertlaering.no. I løpet av varen 2024 skal alle skolene ha gjennomført kartlegging av skolens uteklasserom og fått egen uteklasseromsplakat.
- LIF (30 skoler): Kurs- og nettverkssamlinger. Følgende kurs tilbys: Vinterfriluftsliv, Utekjemi, Orientering i vinterfjellet, Samisk tradisjonsaktiviteter – tverrfaglig dybdelæring, Trygg i vann og Skogskrivning).



Tilrettelagte søndagsturer for alle i Karlsøy, Storfjord, Tromsø og Balsfjord

Vi ønsker at friluftsopplevelser og mestring skal være for alle. Alle skal ha muligheten til å oppleve natur, sosialt samvær ute, varmen fra et bål og lydene fra naturen. Leke og mestre, eller bare nyte stillheten og naturens ro. For personer med nedsatt funksjonsevne må det tilrettelegges for at slike opplevelser kan virkeligjøres. Her har friluftsrådet en sentral rolle, som vi ønsker å styrke.

Vi fortsetter med å arrangere søndagsturer som er tilrettelagt og tilpasset personer med nedsatt funksjonsevne. I 2023 arrangerte vi to slike søndagsturer i samarbeid med NFU Tromsø og Balsfjord og frisklivssentralene. Tilbakemeldingene fra turene var positive og at dette er et tilbud mange ønsker seg flere av. Så i 2024 skal vi igjen samarbeide med Norsk forbund for utviklingshemmede (NFU) om 3-4 turdager med tema «Friluftsliv for alle», som skal arrangeres i Tromsø, Balsfjord, Karlsøy og Storfjord. Det skal bli aktiviteter, leker, bål, mat og sosialt samvær ute i naturen.

Turdagene blir lagt ut på hjemmesiden fortløpende.



Turkartpakke for hele Lyngennaturen

- Lyngen kommunes turkart er ferdig!

Turkart er et livsviktig verktøy når man er ute på tur. Ved plutselig dårlig sikt eller når GPSen på mobilen går tom for strøm, er et oppdatert turkart et avgjørende hjelpemiddel for å finne fram eller hjem. Vi har laget oppdaterte turkart for Storfjord, Balsfjord, Tromsø og Karlsøy kommuner, og i 2023 ble vi endelig ferdige med Lyngen kommune også. Kartet er i målestokk 1: 50 000 og trykket på slitesterkt papir. I tillegg følger det med en brosjyre med viktig info om allemannsretten, ferdsel i fjellet og turtips på merka og umerka turstier. Kartet skal vise alle merka og umerka stier i terrenget, samt all annen viktig friluftsinformasjon som hytter, gapahuker, parkeringsplasser etc.

I mai kjøres det ut et gratis eksemplar til alle husstandene i Lyngen kommune. Øvrige kart selges.



FRILUFTSSKOLEN

For 11. året på rad arrangerer vi friluftskoler. Et ferietilbud for barn og unge på 5.-7. trinn, med hensikt å ha det gøy i naturen og lære om det enkle friluftslivet.

Friluftsskolen passer for alle, uansett om man er erfaren eller nybegynner.

På friluftsskolen lærer vi om ferdskultur og allemannsretten.

Alle lærer å sette opp telt eller lavvo, planlegge og gjennomføre en tur/ekspedisjon og å lese og bruke kart og kompass. I tillegg er det gøyale aktiviteter som humlevandring, kano/ kajakkpadling, bygge bregnehytte, matlaging på bål, fiske, fjæratur, bygge snøklokke, spikking, vedklyving og mange artige leker.

I år skal det arrangeres totalt 3 friluftsskoler:

1 i Lyngen, 1 i Karlsøy og 1 i Storfjord. Friluftsskolene arrangeres i sommerferien.

Skredkurs og villmarksleir

Vi ønsker å gi ungdom i alderen 14-17 år et friluftstilbud i sommerferien og et i løpet av vinteren.

Tilbudet på sommeren vil være en villmarksleir på fem dager. Tilbudet på vinteren vil være kurs i vinterfriluftsliv med snøskredopplæring over tre dager inkl. helg. De må bære med seg alt de trenger selv, samtidig får de oppleve mye mestring, får nye venner, oppleve villmarka, lære om planter og dyr, naturfarer, fiske og teltovernatting. Vi ønsker å benytte erfarne instruktører som kan overføre glede ved det enkle friluftslivet og åpne for refleksjon og legge til rette for læring i natur. Friluftsrådet har en ansatt med nasjonal sertifisering for skredopplæring med tidligere erfaring med gjennomføring av villmarksleir og skredkurs gjennom friluftsrådet. Villmarksleir har tidligere vært et ettertraktet tilbud med lange ventelister noe som vi tolker dithen at tilbudet treffer målgruppen. Begge campene blir lagt ut på vår hjemmeside for påmelding.



Friluftslivets ferdselsårer

Klima- og miljødepartementet (KLD) initierte i 2019 et flerårig prosjekt for friluftslivets ferdselsårer. Formålet med prosjektet er at flere utøver friluftsliv jevnlig. Dette skal gjøres gjennom å fremme planlegging, opparbeiding, skilting og merking og kartfesting av sammenhengende nettverk av ferdselsårer i kommunene. Prosjektet ledes av Miljødirektoratet, og er en 5-årig satsing med mål om å få flest mulig kommuner til å igangsette et systematisk arbeid for å identifisere, ivareta og videreutvikle friluftslivets ferdselsårer gjennom en plan for ferdselsårene.

Ishavskysten friluftsråd leder dette prosjektet i sine fem medlemskommuner. I juni 2021 ansatte friluftsrådet Alexander som prosjektleder i en 3-årig stilling. Det er etablert kommunale arbeidsgrupper bestående av både ansatte i kommunen og frivilligheten. Arbeidsgruppene skal kartlegge nå-status på ferdselsårene i hver kommune. Avslutningsvis skal det skrives en egen kommunal temaplan for ferdselsårene.

I 2024 er målet å få ferdigstilt temaplanene for alle medlemskommunene. Storfjord kommune sin temaplan var på høring i 2023 og legges straks ut på kommunens hjemmeside. For Lyngen og Tromsø er målet å ha temaplanene klare for høring før sommerferien, og Karlsøy og Balsfjord sensommer/høst.

Turhefte for Lyngen

Turheftet over alle tilrettelagte turmål i Lyngen kommune som var ferdig i 2018, revideres og ferdigstilles i år. Det kommer nye kart og beskrivelser for alle turene i kommunen, og turheftet sendes ut til alle husstandene i sommerferien.



Statlig sikrede friluftslivsområder

Friluftslivsområder som er kjøpt opp ved hjelp av statlige midler, eies av det offentlige, stat eller kommune, og kan tilrettelegges med statlige midler. Friluftsrådet har ansvar for forvaltningsplaner, søknader, tilrettelegging og rapportering for områdene i Lyngen, Storfjord og Balsfjord. I tillegg hjelper vi Tromsø og Karlsøy med forvaltningsplaner og tilrettelegging ved behov. Områdene tilrettelegges med midler fra Miljødirektoratet.

I 2024 skal vi (ansvarlig lag/forening i parentes):

Skrivarholmen, Balsfjord kommune

- Sette opp nytt HC-toalett (UIL Røyken)

Årøya, Lyngen kommune

- Diverse skjøtsel/rydding/sikring ved krigsinstallasjonene (flere)



Ti på hjul

- varierte turer på hjul

Ti på hjul er friluftsrådets egen turkonkurranse for de som bruker hjul i hverdagen – det være seg rullestol, barnevogn eller rullator. Akkurat som Ti på topp er Ti på hjul en konkurranse med ulike turmål man kan besøke og registrere sin tur på nett/app. Alle skal gis mulighet til naturopplevelser, uansett funksjonsnivå og alder. Et viktig folkehelseiltak er å legge til rette for at flest mulig kan benytte friluftsområder i sitt nærmiljøområde, og at man i disse områdene skal kunne være fysisk aktiv. For personer med funksjonsnedsettelse er det helt avgjørende at slike områder har god tilgjengelighet, og at man skal kunne klare seg selv. Friluftsrådet samarbeider med medlemskommunene om å tilrettelegge friluftsområder for hjulbrukere.

I år er det 23 turmål med i konkurransen, med varierte turer i ulik natur og vanskelighetsgrad. Alle turene er samlet i et eget turhefte, så Ti på hjul kan også være turinspirasjon for de som ønsker å besøke tilrettelagte turområder uten å delta i en konkurranse. Her kan man velge mellom mange flotte områder som Nakkevatnet, Sydspissen, Juksavatnet, Sørrenangsbøtn, Skibotnutløpet, Skibotndalen, Sandørneset og helleristingene på Tennes.



14

TellTur



Telltur.no er friluftsrådernes egen registreringsside for turkonkurranser. Friluftsrådet betaler en årlig avgift til Friluftsrådernes Landsforbund og tilbyr medlemskommunene å presentere sine turkonkurranser på TellTur med digitalt kart og turbeskrivelser. Tilknyttet TellTur finnes en app gjennom Norgeskart, med automatisk turregistrering 50 meter fra turmålet. Vi bistår kommunene med teknisk hjelp for å få de lokale turkonkurransene ut på nett før tursesongen starter. Samtidig vil friluftsrådet hjelpe kommunene og brukerne underveis i tursesongen, og hente ut resultatlistene etter konkurransens slutt.

Fjoråret vitner om stort engasjement og bruk av konkurransene. Fokus i 2024 vil være å øke turkonkurransetilbudet vårt, med blant annet flere turbeskrivelser slik at vi får flere ut på tur hele året. I år er det vinterturkonkurranser i alle medlemskommunene. Og selvsagt vil det i år også være mulig å bli med i Ti på hjul, turkonkurransen vår for brukere av rullestol, rullator og barnevogn.

I løpet av 2024 vil vi tilby totalt 8 turkonkurranser:

- Lakselvbukt turkonkurranse, 1. januar – 31. desember
- Storfjord FYSAK vinterturkonkurranse, 1. januar – 30. april
- Til Topps i Karlsøy – et vintereventyr, 1. januar – 23. april
- Ti på topp Balsfjord, 1. januar – 31. oktober
- Storfjord 5 på topp, 1. juni – 31. oktober
- Lyngen turtrim, 1. januar- 31. desember
- Til topps i Karlsøy, sommer – høst
- Ti på hjul, 1. juli – 15. oktober



15

VI SELGER TURKART

Våre kart viser merkede og umerkede, kvalitetssikrede løyper og annen turinfo som p-plasser, gapahuker, bålplasser og åpne hytter.

Turkartpakkene for Tromsø, Balsfjord, Karlsøy og Storfjord kommer

i plastlomme og med en turinfobrosjyre med friluftsinformasjon og korte turbeskrivelser.

Kartene i er i målestokk 1:50 000, og trykket på vannavstøtende papir.

Turkartet for Lakselvbukt har info om turområdet samt korte turbeskrivelser på baksiden, og trykket på papir av god kvalitet (ikke vannavstøtende).



Ordførerturer

Ordførerturer er en årlig tradisjon hvor medlemskommunenes ordførere inviterer sine innbyggere med på tur. Følg med på hjemmesiden vår for datoer og turmål for hver enkelt ordførertur.

Kommunale prosjekter

I tillegg til de prosjektene som er nevnt i handlingsplanen så skal vi også jobbe med:

- Engasjere oss i arealsaker som berører viktige friluftsområder
- Arrangere den faste friluftssamlingen i november sammen med de andre friluftsrådene i fylket, fylkeskommunen og FNF Troms
- Bistå medlemskommunene i frilftsrelaterte saker
- Sitte i Ti på topp-utvalget og hjelpe Bedriftsidrettskretsen med å ivareta naturverdiene og naturens tåleevne i utvelgelse av turmål
- Bistå Karlsøy kommune med å gjennomføre prosjektet "Bærekraftig besøksforvaltning"
- Informasjonarbeid om friluftsliv og friluftsmulighetene i medlemskommunene



Restaurering av gamle bygginger

Restaureringa av Fjørtofthytta ga mersmak. Det å ta vare på den gamle hytta og tilbakeføre den til sin opprinnelige tilstand. Å ta vare på det gamle og tenke gjenbruk er i tråd med FNs bærekraftsmål, hvor man samtidig tar vare på de kulturhistoriske verdiene. Det er et stort fokus på dagsturhytter over hele landet, og vi i Ishavskysten friluftsråd vil jobbe med dagsturhytter gjennom å restaurere og ta vare på de bygningene vi har. Da tilfører vi ikke naturen noe nytt, samtidig som vi tar vare på det vi har.

Vi har laget en fireårsplan for i hovedsak Tromsø kommune, hvor målet er å identifisere et objekt per år. Vi har laget en liste med kriterier som må oppfylles for at vi skal gå videre med et gammelt bygg. Det kan feks være at det ikke er en åpen hytte i området i dag, at det er infrastruktur i området som tåler økt bruk, at lokalbefolkningen og grunneier(e) er positive og at bygget ligger i et kulturmiljø. Målet er å finansiere prosjektet med spillemidler og støtte fra lokale banker og stiftelser.

Sommeren 2022 fikk vi en henvendelse utenom det vanlige. Den nye grunneieren på Torsneseiendommen lurte på om friluftsrådet ville samarbeide om forvaltningen av det gamle huset som står ute på Torsnes. Huset som er fra 1850-tallet skal restaureres av grunneieren selv. Vil friluftsrådet forvalte halve huset som en åpen dagsturhytte? spurte grunneier Olav Austlid. Svaret var selvsagt ja fra oss og høsten 2022 inngikk vi et samarbeid om denne gamle, verdifulle bygningen. Målet er å fortsette å restaurere huset i år og 2025, og om alt klaffer vil Torsneshytta være tilgjengelig som åpen dagsturhytte og turmål i løpet av 2025.



UTSTYRSBASER



I våre medlemskommuner finnes utstyrsbaser med turutstyr som kan lånes gratis eller leies for en billig penge.

KAJAKK- OG KANOUTLEIE

Utstyrsbaser med 8 kanoer eller kajaker, sikkerhetsutstyr følger med.

Tromsø (kano): Læring gjennom arbeid (LGA) i Tromsdalen. Tlf 469 29 744.

Balsfjord (kano): BULA-huset på Storsteinnes. Tlf 48 88 15 31

Storfjord (kajak): Vestre Storfjord Lysløypelag på Elvevoll. Tlf 464 19 556

Karlsøy (kano): Rådhuset på Hansnes. Tlf 77 74 60 20/77 74 60 36

Lyngen (kajak): Jægervatnet leirskole/Lenangen skole. Tlf 97 13 52 27/400 28 590

TURUTSTYR

Utstyrsbaser med litt av hvert - pulk, ski, tursekker, skøyter, fiskestenger, soveposer, telt etc

Tromsø: TURBO, mellom kinoen og biblioteket på rådhuset

Balsfjord: BULA-huset, Barnehageveien 4, Storsteinnes

Storfjord: Biblioteket, rådhuset

Karlsøy: Servicekontoret, rådhuset

Lyngen: Biblioteket, rådhuset





KALDSLETTSTIEN

- regionens vakreste kulturlandskapssti

Friluftsrådet inngikk i 2011 en 40 år lang forvaltningsavtale med grunneier om stien og bygningene langs stien. Avtalen gir friluftsrådet forvalteransvaret for den delen av eiendommen som er over Solstrandvegen, i alt 800 daa. I avtalen ligger det en forpliktelse og ansvar hos friluftsrådet, for å ivareta områdetets kvaliteter og verdier i et friluftsperspektiv.

Langs den håndlagde kjerreveien står det hundre år gamle bygninger som tar en på en historisk reise tilbake i tid. De siste årene er det gjort mye tilrettelegging langs stien av friluftsrådet. Den 92 år gamle Fjørtofthytta ble ferdig restaurert i 2021 og er i dag kommunens første åpne dagsturhytte. Over kraftlinja er det en gammehuk med bål plass, og langs stien er det en natursti for barn med 10 spørsmål om natur.

I 2024 skal vi:

- Dyrk Kaldslett ved Sommarfjøsén
- Restaurere gammel slåttemark langs starten av stien
- Planlegge bru over Sollielva slik at Kaldslettstien blir koblet på stinettet nord for elva
- Tilsyn på Fjørtofthytta



Derfor er friluftsliv så viktig!



- Hele 7 av 10 nordmenn bruker turer i skog og mark for å holde seg i fysisk aktivitet.
- Friluftsliv er de inaktives foretrukne aktivitetsform.
- Friluftsliv brukes til avkobling fra hverdagen for noen, fysisk aktivitet for andre, men det kan samtidig være en måte å komme tilbake til samfunnet for de som er utenfor.
- Friluftsliv er sosialt utjevnende og har lave investeringskostnader.
- Kontakt med natur og utsikt til natur i seg selv reduserer stress, påvirker immunforsvaret og påskynder tilfriskningsprosesser for syke mennesker.
- Friluftsliv gir en positiv mestringsopplevelse og et styrket selvbylde.
- Kort avstand til naturområder og gode forbindelser til sti- og løypenett reduserer terskelen for bruk av skog og kulturlandskap til rekreasjon, trening og avkobling.
- Fysisk aktivitet i seg selv er gunstig for å unngå visse sykdommer, fysisk aktivitet ute gir sol og dagslys og fremmer motorisk utvikling hos barn: balanse, koordinasjon, rom- og retningssans.

Budsjett 2024

Lønn inkl sosiale kostnader	2 787 673
Sum lønnskostnader	2787673
Driftsutgifter	800 000
Driftsutgifter - prosjektrengskap	1 193 649
Sum driftsutgifter og lønnskostnader	4781322
Inntekt fra prosjektrengskap	-1 879 000
FL	-468 000
Troms fylkeskommune	-235 000
Medlemskontigent	-1 643 680
Bruk av øremerka prosjektfondsmidler	-463 249
Bruk av hovedfond	-92 393
Sum inntekt	-4 781 322



Vi i Ishavskysten friluftsråd

Administrasjonen



Tine Marie Valbjørn Hagelin
Daglig leder, 100%



Toril Skoglund
Friluftslivsrådgiver, 100%



Alexander Risvold
Friluftslivsrådgiver, 100 %

Styret 2024-2027

Irene Dahl, Tromsø kommune
Sigurd Salberg Pedersen, Tromsø kommune
Sigrid Bjørnhaug Hammer, Tromsø kommune
Mona Benjaminsen, Karlsøy kommune
Anna Rosen, Balsfjord kommune
Camilla Wilhelmsen, Storfjord kommune
Bente Rognli, Lyngen kommune





i ISHAVSKYSTEN
friluftsråd

#hverdagsfriluftsliv